

Carlson museo

Toimenpidesuunnitelma 2020- 2025

Carlsron museon viisivuotinen toimenpidesuunnitelma

1 Yleistiedot

1.1 Kohde:

Carlsron museo
Carlsrontie 181
64100 Kristiinankaupunki

1.2 Tilaaja

Carlsron museo

1.3 Suunnitelman laatija

Oy SanCon Finland Ab
Asematie 12, 64200 Närpiö
Yhteyshenkilö: Peter Rosenholm, peter.rosenholm@sancon.fi

1.4 Suunnitelman tarkoitus

Toimenpidesuunnitelma laaditaan, jotta saadaan pidemmän tähtäimen katsaus Carlsron museon toimenpidetarpeista ja kustannuksista.

1.5 Ennakkotiedot

Alla olevat ennakkotiedot ovat olleet saatavilla tutkimussuunnitelman laadintaa varten;

- Tarkastuspöytäkirja 171113, 17.11.2017 (Oy SanCon Finland Ab).

2. Viisivuotissuunnitelman toimenpiteet

2019 – kaadot

Syksyllä 2019 muutetaan Carlsron museorakennusta ympäröivän maan kaatoja siten, että pintavesi valuu rakennuksesta pois.

2020 - Vesikatto ja kolmas kerros

Vesikatto uusitaan ja samalla korjataan 3. kerroksen tilat. Korjaus käsittää myös jalkaräystäät, syöksytorvet, koristukset, räystäät, katon veden poiston jne. Rakennus varustetaan täydellä sääsuojalla töiden ajaksi. 3. kerroksen kosteuden vahingoittama materiaali vaihdetaan. Palvelijanhuoneissa ja kylmässä ullakkotilassa on monessa kohdassa kosteutta, joka on lahottanut/vahingoittanut puurakennetta ja pintamateriaaleja. Vahingoittunut materiaali vaihdetaan.

- Talo varustetaan kattavalla sääsuojalla.
- Kattopelti poistetaan. Ravintolan/lasiverannan kattopelti uusittiin muutama vuosi sitten ja jätetään tässä vaiheessa ilman toimenpiteitä.
- Vahingoittuneet rakenteet vaihdetaan, esim. kattolyhtyjen rakenteet tarkastetaan ja katon vuotamisen seurauksena lahonneet rakenteet vaihdetaan.
- Koristukset ennallistetaan, esim. lohikäärmeistä on vain muutama jäljellä, valmistetaan uudet. Lisäksi moni koristeista on lahonnut ja ne on uusittava.
- Räystäät on uusittava, koska ne ovat suurelta osin lahoja.

- Pienoistornit lahoja, uusitaan.
- Uusi kaksinkertainen pelti ja jalkarännit asennetaan aikaisemman mallin mukaan. Aluskate tai alushuopa kiinnitetään tiiviin laudoituksen päälle ennen uuden pellin asentamista.
- Savupiippuihin asennetaan hattu kosteuskuormituksen vähentämiseksi.
- Syöksytorvet uusitaan.

2021 Julkisivu, eteinen/parveke ja ikkunat

- Tällä hetkellä julkisivu on maalattu useaan otteeseen ja useaan eri sävyyn. Koko julkisivu on käytävä läpi ja lahonneet osat uusittava. Jos on tarpeen vaihtaa suurempia osia/aloja, tulee harkita julkisivun uusimista, jolloin käytetään ilmarakoa ja ulkoseinärunkoon laitetaan tuulensuoja.
- Myös ikkunoissa on kosteusvaurioita ja joitakin osia on vaihdettava, lisäksi on haljenneita ikkunoita, jotka on vaihdettava.
- Ulko-ovet tarkastetaan ja korjataan tarpeen mukaan.
- Julkisivu, ikkunat ja ovet maalataan.
- Suositellaan, että ikkunapellit korjataan/asennetaan uudet, jos ne puuttuvat, sama pätee myös tippa- ja katkaisulistoihin. Tämä tulee tehdä julkisivun kosteuskuormituksen vähentämiseksi.
- Kuisti parvekkeineen tarkistetaan, lahonnut materiaali vaihdetaan.
- Suositellaan, että pumppurakennus puretaan, jos sille ei enää ole käyttöä. Saatujen tietojen mukaan pumppurakennus on rakennettu myöhemmässä vaiheessa.

2022 - Kabinetti 1, ravintola ja porstua (ja porstuan ja 1. kabinetin väliset pienet tilat) Lattiarakenne ja ryömintätila korjataan osastoittain, jotta museota voidaan pitää auki toimenpiteistä huolimatta. Lattiarakenteiden korjauksen aikana tiloissa esillä olevat esineet siirretään pihaan tuotaviin kontteihin. Tällä tavalla esineitä tarvitsee siirtää ja kuljettaa mahdollisimman vähän.

Huomioidaan, että samanaikaisesti lattioiden korjauksen kanssa on tarkastettava ja korjattava seinähirret.

- Tilat tyhjätyään, museoesineet varastoidaan pihaan tuotavissa konteissa.
- Lattialistat poistetaan ja varastoidaan uudelleenkäyttöä varten, jos ne eivät ole lahoja.
- Lattialankut poistetaan, jos ne eivät ole lahoja, merkitään ja käytetään uudelleen.
- Vanha aluslattiaeristys poistetaan.
- Lattiapalkiston vahingoittuneet puurakenteet vaihdetaan.
- Ryömintätilasta poistetaan orgaaninen materiaali.
- Ryömintätilaa korotetaan poistamalla materiaalia. On kuitenkin huomioitava, että talo on rakennettu hirsiarinalle. Sen vuoksi ryömintätilaa ei voi kaivaa niin syväälle, että hirsiarina tulee esille ja kuivuu, koska se tällöin lahoaa, jolloin siihen myös tulee painaumia. Ryömintätilan puhdistamisen jälkeen sinne laitetaan solumuovia, joka tiivistetään ja tila varustetaan koneellisella ryömintätilakuivaimella. Näin varmistetaan sopivat olosuhteet.
- Lattiat eristetään ekovillalla niiden takaisin asennuksen yhteydessä.
- Töiden yhteydessä tarkistetaan seinärakenteet. Lahonneet hirret vaihdetaan. Ennen kuin seinät korjataan, on pintamateriaali huomioitava ja mahdollisuuksien mukaan käytettävä uudelleen.
- 1. kabinetissa on kosteusjälkiä useissa paikoissa, sekä seinissä että ikkunoiden ympärillä, myös takka muurin ympärillä on kosteusjälkiä sekä katossa että seinässä.
- 1. kabinetissa on kosteusjälkiä katossa kylpyammeen alapuolella toisessa kerroksessa. Rakenteet tarkastetaan ja kosteusvaurioitunut materiaali vaihdetaan.
- Erityisesti 1. kabinetin ja ravintolan kohdalla ja ulkoseinän nurkassa ulkoseinä on tarkastettava lattiasta kattoon, koska katto on vuotanut/vuotaa. Lahonnut materiaali

vaihdetaan.

- Ravintolan takkamuurin ympärillä on kosteusjälkiä katossa ja seinällä takkamuurin vieressä. Tämä tarkastetaan lähemmin töiden aikana, kosteusvaurioitunut materiaali vaihdetaan.
- Pääsyä 2. kerrokseen on mietittävä, kun suoritetaan 1. kabinetissa, ravintolassa ja porstuassa tehtävät työt. Porstuassa olevat portaat voivat olla käytössä, mutta siinä tapauksessa työmiesten on jaettava sisäänkäynti museokävijöiden kanssa. Toisena vaihtoehtona olisi parvekkeelle johtavien tilapäisten portaiden rakentaminen talon ulkopuolelle ja sisäänkäynnin rakentaminen 2. kerrokseen sen kautta. Portaita voisi käyttää myös kun suoritetaan töitä myöhemmässä vaiheessa 2. kerroksessa.

2023 - 2. kabinetti ja ravintola/lasiveranta

Lattiarakenne ja ryömintätila korjataan osastoittain, jotta museota voidaan pitää auki toimenpiteistä huolimatta. Lattiarakenteiden korjauksen aikana siirretään tiloissa esillä olevat esineet pihaan tuotaviin kontteihin. Tällä tavalla esineitä tarvitsee siirtää ja kuljettaa mahdollisimman vähän.

Huomioidaan, että lattioiden korjauksen yhteydessä on seinähirret tarkastettava ja korjattava samalla kertaa.

- Tilat tyhjätyään, museoesineet varastoidaan pihaan tuotaviin kontteihin.
- Lattialistat poistetaan ja varastoidaan uudelleenkäyttöä varten, jos ne eivät ole lahoja.
- Lattialankut poistetaan, jos ne eivät ole lahoja ne käytetään uudelleen.
- Vanha aluslattiaeristys poistetaan.
- Lattiapalkiston vahingoittuneet puurakenteet vaihdetaan.
- Ryömintätilasta poistetaan orgaaninen materiaali.
- Ryömintätilan korottamiseksi ryömintätilasta poistetaan materiaalia. On kuitenkin huomioitava, että talo on rakennettu hirsiarinalle. Sen vuoksi ryömintätilaa ei voi kaivaa niin syväälle, että hirsiarina tulee esille ja kuivuu, koska se tällöin lahoaa, jolloin siihen myös tulee painaumia. Kun ryömintätila on pudistettu, sinne laitetaan solumuovia ja se tiivistetään ja varustetaan koneellisella ryömintätilakuivaimella, sopivien olosuhteiden varmistamiseksi.
- Lattioiden takaisin asennuksen yhteydessä ne eristetään ekovillalla.
- Töiden yhteydessä tarkastetaan seinärakenteet. Lahonneet hirret vaihdetaan. Ennen seinien korjaamista, on huomioitava pintamateriaali ja se on mahdollisuuksien mukaan käytettävä uudelleen.
- 2. kabinetissa on merkkejä kosteusvaurioista takkamuurin vieressä, kosteusvaurioitunut materiaali vaihdetaan.
- Ravintolan/lasiverannan mulkoseinän materiaaleja on jossain vaiheessa vaihdettu, suositellaan, että rakenteet tarkastetaan uudelleen, koska niissä on edelleen lahonnut materiaalia.
- Ainakin keittiön lattiarakenne on korjattu aikaisemmin, epäselvää korjattiinko samassa yhteydessä tarjoilutilat. Nyt korjataan ainakin keittiön ja tarjoilutilan alla oleva ryömintätila. Rakenteet tarkistetaan töiden aikana, mahdollinen vahingoittunut materiaali tulisi vaihtaa.

2024 - 2. kerros

- 2. kerrokseen johtavien portaiden kulmaliitoksissa on myös merkkejä siitä, että katto on vuotanut, asia tarkastettava ja korjattava.
- Suositellaan, että parvekkeelle rakennetaan portaat talon ulkopuolelle ja että sieltä avataan sisäänkäynti, jotta saadaan joustava kulku 2. kerroksessa suoritettavien töiden ajaksi, jotta 2. kerroksessa tehtävät työt eivät häiritse museotoimintaa 1. kerroksessa.

2025 - Salaojitukset, puisto ja piha

- Salaojitus suunnitellaan ja järjestetään. On huomioitava, että museo on rakennettu hirsiarinalle, joka ei saa kuivua. Salaojitus suunnitellaan ja toteutetaan sen mukaan.
- Istutukset ja piha päivitetään erillisen puisto-/puutarhasuunnittelun mukaan.

3. Muuta

Yleisesti ottaen vaarana on, ettei töitä voida rajata kerroksiin ja huoneisiin. Joissakin tapauksissa voi olla taloudellisesti edullisempaa ja käytännössä yksinkertaisempaa suorittaa joitakin töitä samanaikaisesti muiden töiden kanssa. Esim. kerrosten välipohjan korjauksen yhteydessä voidaan samanaikaisesti korjata 1. kerroksen katto ja 2. kerroksen lattia, jotta vältetään rakenteiden purkaminen moneen kertaan.

Museon sähköasennukset ovat vajavaisia ja vanhoja. Jos sähköasennuksia lisätään esim. valaistusta varten, nämä tulisi huomioida suunnitteluvaiheessa ja töiden aikana, jotta ne voidaan suunnitella ja integroida tyylikkäästi rakenteisiin.

Huomioidaan, että suunnittelu (ja töiden toteutus) on tehtävä rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo huomioiden. Tehtäessä muutoksia alkuperäisiin ratkaisuihin ja rakennustapoihin tai niistä poiketessa, ne on suunniteltava ja suoritettava rakennukseen siten, että ne sopivat rakennukseen luontevalla tavalla. Tämä koskee esim. peltikaton alakattoa, jollaista ei aikaisemmin ole ollut sekä julkisivun koristeiden ja katkaisulistojen peltiprofiileja, uhrilautoja jne.

Töiden aikana otetaan tarvittavat materiaalikokeet hyvän lopputuloksen varmistamiseksi.

Suositellaan, että työprosessin eri vaiheissa käytetään suunnittelijaa, jolla on riittävästi kokemusta kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten saneerausten suunnittelusta/korjaussuunnittelusta.

Ennen hankinnan toteutusta on oltava erittäin tarkka ja yksityiskohtainen suunnittelu, johon sisältyy tarkat työselostukset eri työmomenteille. Asianomaisille viranomaisille ja laitoksille tulee antaa suunnitteluvaiheessa mahdollisuus suunnittelua ja työselostuksia koskevan lausunnon antamiseen, jotta tarvittavat muutokset voidaan tehdä ennen hankintaa ja töiden toteuttamista.

Suositellaan valvojan käyttämistä sekä töiden rakennustekniseen että kosteustekniseen valvontaan hyvän lopputuloksen takaamiseksi.

Närpiössä 31.10.2019

Malin Enroth

Rakennusinsinööri
C-23858-24-18

Peter Rosenholm

Rakennusinsinööri,
RTA-Rakennusterveysasiantuntija,
C-22392-26-16

